

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 23 listopada 2009 r.

**Zarząd
Gminnej Spółki Wodnej
„Supraślanka” w Wasilkowie**

LBI-410-009-19/2009
P/09/122

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r.¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Gminnej Spółce Wodnej „Supraślanka” w Wasilkowie („Spółce”) stan utrzymania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych w latach 2007-2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokóle podpisanym 30 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie w latach 2007-2008 dotacji z budżetu państwa na konserwację urządzeń melioracyjnych, natomiast negatywnie stan utrzymania tych urządzeń i pozyskiwanie dochodów ze składek członkowskich.

Spółka obejmowała działalnością 594,7 ha (tj. 63,5 %) gruntów zmeliorowanych na terenie gminy Wasilków, na których znajdowało się 79,5 km szczegółowych rowów melioracyjnych ze zlokalizowanymi na nich 95 przepustami i 13 zastawkami lub przepustozastawkami.

1. W ocenie NIK stan utrzymania przez Spółkę urządzeń melioracji wodnych szczegółowych (u.m.sz.) był niezadowalający, odbiegający od dobrych praktyk i zaleceń wskazujących na coroczną potrzebę konserwacji gruntownej 1/3 rowów melioracyjnych i konserwacji bieżącej całej ich długości oraz oczyszczania wszystkich studzienek drenarskich, przepustów i urządzeń piętrzących. W latach 2007-2009 (I półrocze):

¹ o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”

- konserwacją gruntowną (odmulaniem) objęto zaledwie 19,85 km rowów (25,0 % ich długości),
- konserwację bieżącą (obkaszanie skarp i wykaszanie dna rowów) przeprowadzono w poszczególnych latach - odpowiednio - na 38,5 km, 37,4 km i 11,5 km (48,4 %, 47,0 % i 14,5 % ich długości),
- prowadzono wycinkę krzaków i zadrzewień oraz usuwano skutki działalności bobrów,
- nie remontowano i nie konserwowano przepustów i urządzeń piętrzących.

Z 17,9 km rowów objętych oględzinami NIK (22,5 % łącznej ich długości), 10,1 km - oraz przepusty i przepusto-zastawki - było w dobrym stanie technicznym (drożnych, ze swobodnym przepływem wody), a 7,8 km - głównie na terenach nieużytkowanych rolniczo - było wypłyconych, częściowo zakrzaczonych lub zadrzewionych, fragmentarycznie niedrożnych (w tym kilkusetmetrowy odcinek rowu głównego z rozlewiskiem, z powodu tamy bobrów i 2 samowolnych piętrzeń wody, częściowo kierowanej do stawów). Stan ten wynikał z wieku urządzeń melioracyjnych, oddanych do użytkowania na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych ubiegłego stulecia oraz niedoboru środków finansowych. W tym:

- wysokości składki członkowskiej ustalonej w 2007 roku na 32 zł/ha, a w kolejnych latach podwyższonej do 35 zł/ha gruntów zmeliorowanych, która przy pełnej ściągłości zabezpieczała pokrycie kosztów konserwacji gruntownej na - odpowiednio w tych okresach - 14,9 % i 16,4 % długości rowów. Pełna konserwacja mogłaby być prowadzona przy składce w wysokości „70 zł/ha”,
- nie naliczania składek od 218,6 ha z 594,7 ha gruntów (5,2 ha Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, 8,8 ha Muzeum Okręgowego, 34,8 ha Polskiego Związku Działkowców, 20,0 ha wspólnoty pastwiskowej i 149,8 ha rolnika, który - według nieudokumentowanej wiedzy Spółki - samodzielnie utrzymywał u.m.sz. na tych gruntach.

W Spółce nie dysponowano planami konserwacji urządzeń melioracyjnych, chociaż Walne Zgromadzenie Delegatów co roku uchwalało plany rzeczowo-finansowe, oraz nie dokumentowano przeglądów stanu u.m.sz. Według Przewodniczącego Zarządu „*plany ustalano na początku sezonu w formie notatek, które były przekazywane wykonawcy*”, zaś przeglądy były przeprowadzane przy okazji odbiorów prac konserwacyjnych.

2. W okresie objętym kontrolą na rachunek Spółki wpłynęło łącznie 51.520 zł, w tym: 42.922 zł składek członkowskich i 8.598 zł dotacji Wojewody Podlaskiego (7.721 zł w 2007 roku i 877 zł w 2008 roku). Środki dotacji wykorzystano zgodnie

z przeznaczeniem, finansując nimi 23,8 % ogólnej wartości prac konserwacyjnych zrealizowanych na zlecenie Spółki (36.133 zł). Przy pozyskiwaniu i rozliczaniu tej dotacji z zachowaniem obowiązujących procedur, przekazano wymaganą dokumentację, w której jednak były błędy, niemające wpływu na wysokość przyznanej dotacji.

W utrzymaniu urządzeń melioracyjnych na terenie działania Spółki partycypowała także Gmina Wasilków, która zleciła i opłaciła realizację prac konserwacyjnych o łącznej wartości 25.732 zł (9.417 zł w 2007 roku, 8.172 zł w 2008 roku i 8.143 zł w I połowie 2009 roku).

Wydatki Spółki zamknęły się kwotą 42.603 zł, z których 36.133 zł (84,8 %) przeznaczono na prace konserwacyjne.

3. Ewidencję przychodów i rozchodów prowadzono w Spółce w formie zestawienia wpływów i wydatków za dany rok, na podstawie wyciągów bankowych i rachunków. Sposób ten uniemożliwiał ustalenie stanu zaległości z tytułu składek członkowskich, których przypisów i odpisów dokonywano w indywidualnych kartotekach, służących również do odnotowywania zmian w składzie członków Spółki (brak aktualnego i kompletnego ich wykazu). Analiza przez NIK 75 z 574 kartotek wykazała że:
 - w prawidłowej wysokości dokonano przypisów składek na lata 2007-2009, z wyjątkiem B.U., której do końca 2008 roku przypisywano składki od 4,41 ha gruntów, mimo że osoba ta już od 2001 roku była zobowiązana do uiszczania składki od 0,32 ha,
 - doręczenie pism z wymiarem składki udokumentowano w 13 z 225 przypadków, zawierając w tych pismach również wezwania do uiszczenia składek zaległych (w 2 z tych dokumentów ujęto tylko 76 zł z 342 zł zaległości z lat 2003-2007). Brak upomnień, jak dowodów doręczenia pozostałych pism, uniemożliwiał naliczanie Spółce odsetek za zwłokę od zaległości oraz dochodzenie zaległości w trybie egzekucji (w okresie objętym kontrolą zaległości w badanej próbie wzrosły z 1.103 zł do 1.956 zł).
4. W latach 2007-2009, zgodnie z wymogami art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.², przekazano Staroście Białostockiemu uchwały Walnego Zgromadzenia Delegatów (m.in. w sprawach: ustalenia wysokości składki udziałowej, przyjęcia sprawozdań Zarządu z realizacji zadań gospodarczo-finansowych, udzielenia absolutorium Zarządowi, przyjęcia planów rzeczowo-finansowych). Nie wywiązano się natomiast z - wynikającego

² Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.), zwanej dalej „Prawem wodnym”

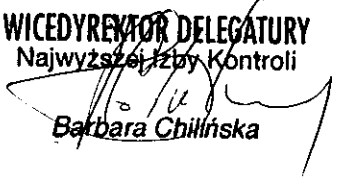
z art. 167 ust. 3 Prawa wodnego - obowiązku zgłoszenia do katastru wodnego zaistniałych w 2006 roku zmian w jego składzie.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Sporządzanie i uchwalanie planów prac konserwacyjnych i dokumentowanie przeglądów urządzeń melioracyjnych.
2. Ustalenie powierzchni gruntów zmeliorowanych, od których powinny być naliczane składki członkowskie.
3. Przestrzeganie obowiązku zgłaszania do katastru wodnego zmian w składzie Zarządu Spółki.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Zarząd Spółki w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Zarządowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie oceny, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

WICEDYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli

Barbara Chylińska